

Bc. Tereza Halusková

Tvorba architektura Jakoba Gartnera na území Rakouska-Uherska

Posudek vedoucího práce

Cílem práce Terezy Haluskové bylo zmapování tvorby Josefa Gartnera. V úvodu nastiňuje východiska své práce, která je věnována zejména jeho činnosti na poli stavby synagog a činžovních domů ve Vídni. V souladu s tímto zaměřením autorka nejprve mapuje postavení Židů v rakouské společnosti 19. století a analyzuje jejich vztah k architektuře jakožto nástroji reprezentace jednotlivých obcí. V souladu s dobovou architektonickou pluralitou se věnuje otázkám stylu, které jsou velmi zajímavé ve vztahu k synagogám a dobové volbě „maurského“ stylu. Klíčový oddíl, věnovaný Jakobu Gartnerovi, shrnuje jeho život a mapuje postupně jednotlivé realizace, u nichž je vždy nastíněn historický kontext a okolnosti vzniku. Stavby samotné jsou představeny prostřednictvím popisu a stylové charakteristiky. Práci uzavírá dvoustránkový závěr a poměrně bohatá obrazová příloha.

Téma práce je pozoruhodné a záslužné. Komplexní zmapování tvorby Jakoba Gartnera je zásadním počinem, který výrazně prohlubuje naše znalosti o jeho tvorbě. Jestliže historickou stránku práce lze označit za vynikající, uměnovědné hledisko je výrazně spornější. Přestože se autorka důsledně snažila o charakteristiku jednotlivých staveb, není zcela zřejmé, jaký metodologický přístup vlastně zvolila. Úvodní kapitoly o stylové diskusi poměrně slibně otevřely téma architektury jakožto nástroje vědomé reprezentace, jehož „jazyk“ je klíčem k pochopení jejího významu i dobové reflexe. V případě jednotlivých staveb i závěru však práce spíše zůstává u prosté stylové charakteristiky, která vyplývá spíše z klasické školní uměnovědné kategorizace nežli dobových intencí či úvah. Absence skutečného závěru (zmíněné dvě stránky jsou spíše krátké resumé již řečeného) pak znamená, že se autorka vzdala možnosti vytěžit z nashromážděných údajů syntetický závěr a vřadit Gartnerovu tvorbu do širších architektonických souvislostí.

Z historického hlediska lze práci označit za velmi dobrou a objevnou, avšak z hlediska dějin architektury (které by měly být jejím hlavním východiskem) zůstala bohužel jen na půl cesty. Vzhledem k množství kvalitně zpracovaného historického materiálu práci doporučuji k obhajobě, avšak jako hodnocení nemohu navrhnout vyšší stupeň, nežli velmi dobře.

V Praze, dne 9. 9. 2016.

PhDr. Richard Biegel, Ph.D.